

[І. І. Осташ](#)

Рубинський Іван Олександрович

РУБИНСЬКИЙ Іван Олександрович (01(13). 01. 1890, слобода Маяк, нині село Ізюмського р-ну Харківської обл. — 15. 12. 1967, Бейрут) — інженер-конструктор, математик, винахідник. Після закінчення Харківської духовної семінарії (1910) вступив на механічне відділення Московського технічного училища, де захопився авіацією (був членом гуртка [М. Жуковського](#)). Брав участь у будівництві пілотованих апаратів, зокрема працював над

створенням вимірювальних приладів і проведенням експериментальних досліджень. З початком 1-ї світової війни допомагав в організації льотної школи при Московському авіаційному товаристві. У жовтні 1914 спільно з однокурсником К. Ушаковим сконструював тренажер для освоєння пілотування літаків, 1916 — авіаційний дзеркальний коліматорний приціл, який з весни 1917 використовували на фронті й передали воєнним місіям союзників (під час 2-ї світової війни застосовували у Великій Британії). Згодом вивчав функціональні можливості літаків, застосування на них різноманітного озброєння (наприклад, удосконалив бомбометання). Від 1916 служив у складі 1-го авіаційного парку, переведеного із Петрограда (нині Санкт-Петербург) в Одесу. Під час більшовицького перевороту 1917 займався його евакуацією у м. Саратов (Росія). Після демобілізації (січень 1918) повернувся до Москви для завершення навчання у технічному училищі. Працював у різних авіаційних наукових установах, виступив з ініціативою заснування Центрального аерогідродинамічного інституту (створений у грудні 1918) та очолив його разом із М. Жуковським і А. Туполєвим. 1919, знаходячись у відрядженні в Одесі, вирішив емігрувати. Спочатку виїхав до Єгипту, звідти — до Сирії, 1926 — до Лівану. Викладав у

приватному Американському університеті в Бейруті: від 1951 — професор інженерних наук. Перебував у тривалих наукових відрядженнях у Массачусетському технологічному інституті та Принстонському університеті (США). Винайшов формулу ізоляційного матеріалу та розробив спосіб опріснення морської води, що застосовують у арабських країнах, проектував насоси для подавання зрошувальної води. Займався центрифужними випробуваннями крихких матеріалів, а також конструюванням надзвукового тунелю з використанням важких газів. Його ідеї втілено у будівництві такого тунелю на американській авіабазі у Ленглі Філд. У військовій сфері працював також над ідеєю судна з подушкою повітряної амортизації. Досягнув значних успіхів у вивченні можливостей застосування скловолокна у попередньо напруженому бетоні (згодом реалізовано під торговою маркою «Fiberglass»), використання рідкого скла у будівництві доріг. Ці напрацювання застосовано при реконструкції історичної пам'ятки фінікійської та грецької доби у Баальбеку (Ліван). Відзначений Національним орденом Кедрів Лівану.

Основні праці

The use of heavy gases or vapors for high speed wind tunnels // J. of the Aeronautical Sciences. 1939. Vol. 6, № 11; New idea for prestressing concrete: Apply prestress with glass // Engineering News-Record. 1951. Vol. 146, № 9; Research papers. Beirut, 1964.

Рекомендована література

1. Emeritus Professor Ivan Rubinsky dies in Beirut // American University of Beirut: Faculty Bulletin. 1968, 13 Jan.;
2. Некоторые даты к истории ЦАГИ. Москва, 1978;
3. Остап І. Український Ліван. К., 2019.

Бібліографічний опис:

Рубинський Іван Олександрович / І. І. Осташ // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2025. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-890768>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України

([докладніше](#)).